

Наталія Науменко, д-р філол. наук, проф.

ORCID ID: 0000-0002-7340-8985

e-mail: lyutik.0101@gmail.com

Національний університет харчових технологій, Київ

"ТИХОНЯ" ВАСИЛЯ ЗЕМЛЯКА ЯК ВЗІРЕЦЬ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ АНІМАЛІСТИЧНОЇ ПРОЗИ

Окреслено жанрово-стильові та композиційні особливості оповідання "Тихоня" Василя Земляка, яке належить до класичних взірців української анімалістичної прози, як і літератури для дітей, другої половини ХХ століття. Показано, що наскрізний анімалістичний образ (кінь) зумовлює суположення різних поглядів на спілкування людини з твариною, формування моделей поводження з нею як із боку дітей, так і з боку дорослих, пошук точок дотику цих моделей. Тим самим оприявнюються шляхи символізації тварини, характерні, зокрема, для українського світогляду, у свідомості персонажа-підлітка. Своєю чергою, в категоріях жанру архітвір В. Земляка виявляє тенденції поєднання оповідання з новелою, що помітно у динамізмі оповіді та формуванні новелістичного Wendepunkt'у.

Ключові слова: українська проза, творчість Василя Земляка, анімалістика, оповідання, образ, символ, дитина.

Формування світогляду дітей, їхні взаємини з "братами нашими меншими" належать до так званих "вічних" проблем світової літератури. Діти 50–60-х років ХХ століття якісно відрізняються від дітей нинішніх, однак незмінним лишається їхнє прагнення до самовираження, до усвідомлення свого місця у макрокосмосі природи та соціуму.

Є поширена думка, що письменник має бути "ровесником" свого читача. Психологи потверджують цю тезу, розробляючи особливий тренінг: пропонують дорослому в момент душевної скрути пригадати себе п'яти-шестирічним, згадати радощі й турботи, якими жила колишня дитина, "подружитися" з нею, – і відтак стане легше. Відповідно, в анімалістичній прозі тварина,

яка для дитини або підлітка є компонентою їхнього повсякденного життя, стає символом певної риси їхнього характеру, зовнішності, а також активним комунікантом.

Основні характеристики символу канадський літературознавець І. Безпечний синтезував у такому визначенні: "Символ – це троп, що в поетичній мові умовно означає суть якогось явища з певного погляду, який і визначає характер, якість символу. Символами можуть бути предмети, тварини, певні явища, ознаки предметів, дії тощо. У символі завжди наявне приховане порівняння, той чи інший зв'язок з явищами побуту, історичного характеру, з народними переказами тощо" [1, с. 181].

В унісон наведеному визначенню звучить концепція В. Ковальова, згідно з якою українській літературі, що особливо тісно пов'язана з народними віруваннями та уявленнями про світ, органічно притаманна метафоризація "неживого через живе" [9, с. 44].

Саме тому увагу філологів прикуто до анімалістичної символіки в українській мові та літературі. Серед лінгвістичних її досліджень інтерес викликає дисертація Ярослави Шебештян "Сучасна українська літературно-художня зоонімія: функції, склад та структура" (2008). У ній уперше з'ясовано специфіку номінації живих істот, статус літературно-художньої зоонімії в українській національній онімосистемі та зв'язок з іншими класами літературно-художньої ономастики: *"Літературно-художня зоонімія... є також суттєвою ланкою в організації художнього тексту та як спосіб номінації персонажа має значні стилістичні ресурси"* [16, с. 1]. Цей висновок авторки накреслює шляхи новітніх досліджень функціонування анімалістичного символу в літературному тексті, зокрема з позицій наративістики, компаративістики, творення образу персонажа.

У психоаналітичному ключі трактує тваринну образність у доробку Тараса Шевченка Ольга Бігун: *"Зооморфний код Шевченкової метафорики виявляє процес залучення до художньої структури твору магічний струмінь міфологічного, архетипного, несвідомого"* [2, с. 30]. Спостереження це зроблено на основі аналізу анімалістики ліро-епічних творів, особливо – орнітообразів.

Науковці з Ніжина А. Кайдаш та В. Хомич, уживаючи на позначення тваринних символів у літературному творі термін "фауністичні", акцентують на незвичайних конотаціях слів-зоонімів у прозі М. Вінграновського, зокрема на індивідуально-авторському словотворенні та іронічному забарвленні знакових символів [6, с. 245].

Христина Семерин розглядає українську анімалістичну прозу крізь призму поняття "екокритичний дискурс", який розглядає у новій перспективі взаємини людини та природи, і на основі аналізу різножанрових вірців доходить слушного висновку:

"...в українській прозі досі найсильніші позиції має відфольклорна анімалістика з її обов'язковою атрибутикою тварин як символів, алегорій, архетипів чи орнаментального коду. Творче письмо, як засвідчує історія, тонко реагує на трансформації глобальних парадигм мислення. Тож проникнення екологічних дискурсів у контекст національної літератури варто розглядати як синхронізацію з ритмом світової культури" [14].

Звертання письменників-новелістів до анімалістичних образів своїм корінням сягає давньої культури, однією з рис якої є тотемізм [11, с. 176; 15, с. 68]. Микола Зарудний називав Василя Земляка – уродженця Вінниччини – "володарем чарівного коня", згадуючи про те, як письменник любив коней, бо це була не просто любов, успадкована селянським сином, до цієї, такої необхідної в роботі і в житті, тварини. Для нього коні були витвором природи. Без сумніву, ця любов до них прийшла в душу Земляка разом із козацькими народними думами, в яких кінь уособлював вірність людині [12].

У найдавніших віруваннях українського народу образи тварин пов'язувалися з уявленнями про походження роду, виступали його оберегами й були об'єктами обожнення; такими вони є й у наші часи. Це, своєю чергою, зумовлює актуальність нашої статті, мета якої – на основі аналізу оповідання В. Земляка "Тихоня" як вірця української анімалістичної прози II половини ХХ століття виявити, з урахуванням специфіки метажанру "література для дітей", індивідуально-авторські конотації, що їх набуває анімалістичний образ "кінь", та особливості родо-жанрової

дифузії, котра постає завдяки появі цих конотацій. Для досягнення цієї мети поставлено та реалізовано низку завдань: окреслено основний анімалістичний концепт (кінь) у Земляковому оповіданні для дослідження у жанрово-стильовому аспекті; простежено становлення його індивідуально-авторських значень; визначено особливості впливу цього концепту на розвиток нарації з урахуванням специфіки жанру оповідання.

Зазвичай оповідання читається "одним заходом", оскільки для правильного його сприйняття потрібна єдність враження. Оповідання – особливо інтенсивний тип організації художнього часу та простору: воно передбачає "доцентрову зосередженість дії, в ході якої здійснюються *випробування, перевірка персонажа за допомогою однієї або кількох однорідних ситуацій*" [13, с. 152–153]. Іншими словами, в оповіданні розігрується реальний сюжет із "казковими" змістовими елементами, позначеними курсивом у наведеній цитаті. Звідси – сконцентрованість сюжетно-композиційної єдності, одноплановість мовленнєвого стилю та, як наслідок, – невеликий обсяг, від чого залежить темпоритм оповіді та наснаження звичних образів, у тому числі й тваринних.

Людину завжди тягло до коня – надзвичайно благородної тварини. Адже спілкування з ним дарує позитивні емоції, заряд бадьорості та гарний настрій, тому дитина тягнеться до нього інтуїтивно. Задля кращого розуміння сутності анімалістичного образу коня в образно-символічній структурі сучасного українського оповідання доцільно звернутися до класичної малої прози, зокрема до архіву Ольги Кобилянської "Час".

Чуттєві асоціації, пов'язані із анімалістичними образами в свідомості оповідачки цього твору, приводять її до ототожнення зі світом карпатської фауни не лише себе, а й інших її співрозмовників. Зі старою селянкою вона знайомиться, коли та пасе корову: *"Тварини не видко, але від часу до часу дає про неї звістку голос її дзвінка"*. Дочка старої Іллінка, за якою "хлопці женуться... мов яструби", в зовнішньому та внутрішньому портретах виявляє риси водночас кількох живих істот: *"...вела сильного гуцульського коня недбало за гриву... На її лиці було*

знати супокій, який подибуємо в людей, що живуть у найглибшій самоті й духовній рівновазі... "Тигриця", – подумала я мимоволі. Вона мала в собі щось із звинної, скритої сили того звіра. В чім лежала, властиво, та сила, – я не могла відгадати" [8, с. 92].

Саме через ці образи Ольга Кобилянська показує найголовнішу рису характеру, притаманну багатьом її героїням, – незалежність. Зрозуміти це допомагає наскрізний анімалістичний образ коня. Якщо, наприклад, дівчинка з "Impromtu Phantasie" у ставленні до коня виявляла спокій, а "руська мадонна" з "Природи" – спершу відвагу, а потім страх, то поведінка Іллінки є синтезом перебореного страху, суто дитячого відчуття спорідненості з конем і нової доти риси – погордливості: коня вона веде "недбало" і раз у раз плеще його долонею [11, с. 179].

В оповіданні Василя Земляка, написаному в 1954 році, гендерні акценти змінюються: основний сюжетний концентр – спілкування хлопчика з конячиною, "низенькою припишкою каштанкою" із кличкою Тихоня.

Від самого моменту знайомства найдивнішим для Толі – головного героя – є принизливе ставлення до тварини інших людей: "Конячина так собі, але в линку ліпшої не дадуть" [4, с. 687], "Тлумачив... що Тихоня до линки негожа. Так ні, нав'язали..." [4, с. 689] (бригадир Маковей); "Ти багато заробиш цією неробою" [4, с. 688] (дівчата на току). І попервах його думка про Тихоню видається самозаспокоєнням ("Чому ж так собі?.. Конячка як конячка, і все в неї на місці: ноги, грива, хвіст..."), але потім зі слів "усезнаючого автора" випливає правда, якої поки що не знає наш герой:

"...конюхи майже не годують і не поять її, що всі ці дні, як перестали пускати на пашу, вона самотньо блукала по стайні, шукала в переїдках вівсяні зерна й невдоволено форкала в порожньому жолобі, ніби нарікала на те, що їй не дають смачного оброку. Але ніколи не чули, щоб Тихоня іржала або біла копитами землю, як інші коні. Хай як зобидять її, а вона мовчить. Тільки й того, що пофоркає в жолобі, озирнеться

туди-сюди й смиренно йде до свого невтішного стійла в куточку стайні. Одне слово – Тихоня...

Інші коні трублять овес, а Тихоня мусить жити голою січкою. Пахучого сіна теж не дають... Це їй кара за те, що вона норавлива, що не вміє ходити ні в плузі, ні в возі, ні підручною, ні в борозні" [4, с. 688].

Короткий прозовий твір, прочитаний на одному подиху, допускає більшу концентрацію змісту тексту, лаконічність, формальну витонченість, густоту стилю. Читач може повільно "смакувати" ваговиту фразу й окрему деталь, тримаючи у свідомості все оповідання [13, с. 153].

Перша фраза твору "Тихоня" окреслює часопростір твору кількома виразними штрихами – *"Толя недовго гостював на бабусиних хлібах"* [4, с. 687]. Відразу зрозуміло, що йтиметься про літні канікули – не вельми тривалі ("недовго"), але проведені у селі ("на бабусиних хлібах"), для школяра сповнені не лише розваг, а й спостережень за дорослим життям і прагнення самому прилучитися до праці. Щоправда, ім'я героя – Анатолій – видає в ньому суто "міську" дитину, де в чому навіть подібну до Винниченкового Толі з оповідання "Федько-халамидник". Порівняймо:

"Це була дитина ніжна, делікатна, смирна. Він завжди виходив надвір трошки боязко, жмурився від сонця й соромливо посміхався своїми невинними синіми очима" [В. Винниченко. 3, с. 215];

"Це був тендітний, бліденький підліток, мало схожий на сільських хлопчаків, огрубілих, засмаглих, немов налаштованих до роботи, їх охоче відправляли в поле, кого до жаток, кого до снопів... а Толя неприкаяно походжав з батіжком, заздрив їм та все натякав заклопотаним бригадирам, що і він робітник" [В. Земляк. 4, с. 687].

Та якщо "ніжний, смирний" персонаж Винниченка насправді виявився зрадливим та егоцентричним, то Толик Василя Земляка, попри не вельми схвальну характеристику на початку, постає чуйним у стосунках із Тихонею та щедрим навіть до незнайомих попутників, яких залюбки частує бабусиними яблуками.

Особливо сильною є сцена першого виходу Толі на роботу з Тихонею:

"...ось перший сніп у молотарку, за ним ще кілька снопів, і дівчата гукнули:

– Линка!

Толя смикнув Тихоню за повід, а вона ані з місця. Легенько стьобнув батіжком – стоїть, горда і непокірна, як камінна статуя. А дівчата гукають:

– Линка!!!

Що робити? Як уплинути на Тихоню?..

– Давай же, давай, чуденька! – відчайдушне благав Толя, згоряючи з сорому: – Тягни, Тихонечко!..

Смикав її за повід, благав, обіцяв золоті гори, але Тихоня була невмолима. І далі незрушно стояла, ніби прикута вухналями до землі.

Тим часом залягла полова, і вже не дівчата, а сам старий Маковей вигукнув спересердя:

– Линка!!!

Та й це не подіяло на Тихоню" [4, с. 688–689].

Новелістичний Wendepunkt цієї ситуації – поява водовоза; до нього оповідач підводив іще раніше, показуючи, як реагувала кобильчина, побачивши криницю: "нащулила вуха, судорожно здригнула цілим тілом..." [4, с. 688]. Лише досхочу напившись води, Тихоня запрацювала на повну силу: "Знову розрісся над током пил-димок, наче хто роздмухав його зсередини. Вужем забігала линка. Толя радів за Тихоню, радів за те, що знайшов спосіб приборкати її норавливість" [4, с. 690], і тут оповідач уже дає читачеві можливість здивуватися, як до такої очевидної речі не додумалися працівники молотарки.

Дитина в будь-яку добу прагне бачити світ красивим і справедливим. Хоча, за висловом Нінелі Заверталюк, розгубленість перед вибором стосунків із соціумом (довкіллям, однолітками, родиною, учителями) не завжди активізує досягнення краси істинного "я" [див. 3, с. 412], саме в Толиній уяві спостереження

за твариною, котру тільки лаяли, замість добре доглядати, вивершуються в такому образному описі:

"...чи то з радощів після вівса, чи з якихось інших своїх міркувань, Тихоня раптом заграла пишним хвостом, гребонула копитами землю і пішла по полю навскач. Хто не бачив комети на небі, то міг побачити її на землі: хвіст і грива розвівались на вітрі, а ноги мовби не торкалися стерні" [4, с. 690]. Власне, весь текст оповідання пересипаний образними порівняннями, що ними Толя наділяє Тихоню: *"вуха... як осінні листки", "стоїть горда і непокірна, як камінна статуя... ніби прикута вухналями до землі", "її очі жевріли радістю", "в її вознистих очах миготіли вікна вагонів", крізь стукіт коліс поїзда йому "почулося кінське іржання, коротке, проникливе"*.

Сучасні фахівці з дитячої психології та реабілітології, окреслюючи особливості спілкування дітей із кіньми, наголошують на тому, що *"подружитися з конем можна і взагалі без слів, бо він дуже добре розуміє мову жестів. Кінь сприймає людину цілісно, особливо реагує на рухи, але звертає увагу і на багато інших речей, навіть на запах. І що дуже важливо, він відчуває доброзичливість і щирість. А взагалі, це ціла філософія"* [7].

У своєму ставленні до Тихоні Толя настільки чуйний, що переймається тим, що вона не відразу бажає працювати на линці, хоч як її до того спонукали; бере на себе її провину, коли вона потолочила кавуни на баштані; чувається не вельми комфортно, чуючи команду "Линка!", хоча конячина працювала охоче; і навіть перед від'їздом додому, вже за кілька хвилин до поїзда, встигає попередити працівників стайні, щоб не забували добре дбати про його підопічну. І тут наявна деталь, гідна найкращих творів анімалістичної прози, – Тихоня несподівано приходить на вокзал, аби попрощатися з новим приятелем:

"Хтось гукав:

– Толю! Толю!

А басок чергового по станції доводив до відома присутніх, що коням на перон ходити заборонено" [4, с. 691].

Як висновок можна зауважити наступне.

Процес написання дитячого твору потребує особливих зусиль. Діти не сприймуть удаваної, несправжньої зацікавленості. Письменник, вибудовуючи проблемно-тематичний ряд твору, події та конфлікти, повинен переконливо пов'язати їх із психологією того чи того віку, життєвим досвідом читача, уникаючи, однак, спрощення.

Погляди на природу, на кожну з її істот відмінні залежно від того, якого віку є оповідач або герой оповідання. Якщо це дитина, як у "Тихоні" Василя Земляка, то для неї іманентним є відчуття єдності зі світом природи, – у кожній рослині або тварині вона бачає тотемних Батька, Матір, покровителя свого роду.

Проблеми, порушені в оповіданні В. Земляка, і нині змушують замислитися про майбутнє юного покоління, про те, якими на початку XXI століття ми прагнемо бачити дітей різного віку. Автор здійснює фронтальний зріз важливих соціальних, морально-етичних проблем через відтворення найтонших душевних порухів свого невигаданого героя, зокрема – у його спілкуванні з тваринами. При цьому прозаїк демонструє глибинне художнє осмислення внутрішньої, душевно-психічної організації персонажа, що дозволило стверджувати про репрезентацію в тексті "Тихоні" сув'язі елементів оповідання та новели.

Подальші дослідження анімалістичних образів у творах української літератури допоможуть розширити спектр тваринних символів та їхніх тлумачень, окреслити мовностилістичні прийоми їх творення з огляду на індивідуальну майстерність автора, а також установити шляхи формування їхніх нових конотацій у різні періоди розвитку національного письменства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безпечний І. Теорія літератури. К.: Смолоскип, 2009. 388 с.
2. Бігун О. М. Зооморфна метафорика в поезії Тараса Шевченка. *Література. Фольклор. Проблеми поетики*. Вип. 36. К.: Вид-во Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2012. С. 23–30.
3. Винниченко В. К. Вибрані твори. К.: Сакцент-Плюс, 2005. 256 с.
4. Заверталюк Н. І. Екзистенційна проблематика оповідань В. Винниченка для дітей і про дітей. *Актуальні проблеми слов'янської філології: міжвуз. зб. наук. статей* / відп. ред. В. А. Зарва. Вип. XX: Лінгвістика і літературознавство. Донецьк: ТОВ "Юго-Восток Лтд.", 2009. С. 412–418.

5. Земляк В. С. Тихоня. *Лебедина зграя. Вибрані твори*. К.: Вид-во Україна, 2005. С. 687–692.
6. Кайдаш А. М., Хомич В. І. Фауністичні образи в прозі Миколи Вінграновського: лінгвостилістичний аспект. *Література та культура Полісся. Серія "Філологічні науки"*. 2020. № 14. Ніжин, 2020. С. 241–247.
7. Кінна терапія проти стресу. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3679672-kinna-terapia-proti-stresu.html> (дата звернення 29.04.2023)
8. Кобилянська О. Ю. Вибрані твори / упоряд. Ф. Погребенник. Л.: Каменяр, 1982. 271 с.
9. Ковальов В. Виразальні засоби українського художнього мовлення. Херсон: Вид-во ХДУ, 1991. 113 с.
10. Костюк В., Денисенко В. Модерн як поле експерименту. Комічне, фрагмент, інтертекстуальність. К., 2002. 175 с.
11. Науменко Н. В. Образ макросвіту у мікросвіті художнього твору: символ у формозмістовому полі української новели. К.: Вид-во "Сталь", 2013. 356 с.
12. Поляруш Н. С. Феномен Василя Земляка. URL: <https://web.archive.org/web/20171220002620/http://www.library.vn.ua/publications/2003/zemlyak03.html> (дата звернення 25.04.2023)
13. Семенюк Г. Ф., Гуляк А. Б., Науменко Н. В. Літературна майстерність письменника: підручник. К: Видавництво "Сталь", 2015. 405 с.
14. Семерин Х. Тварина в сучасній українській прозі. URL: https://kontur.media/animal_suchukrlit (дата звернення 28.04.2023)
15. Троценко О. В. Тотемізм як можливий фактор формування архетипних форм ментальності. *Гуманітарний часопис*. 2007. № 2. С. 68–75.
16. Шебештян Я. М. Сучасна українська літературно-художня зоонімія: функції, склад та структура: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Ужгород, 2008. 22 с.

REFERENCES

1. Bezpechnyi I. *Teoriia literatury*. K.: Smoloskyp, 2009. 388 s.
2. Bihun O. M. Zoomorfna metaforyka v poezii Tarasa Shevchenka. *Literatura. Folklor. Problemy poetyky*. Vyp. 36. K.: Vyd-vo Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka, 2012. S. 23–30.
3. Vynnychenko V. K. *Vybrani tvory*. K.: Saksent-Plius, 2005. 256 s.
4. Zavertaliuk N. I. Ekzyzentsiina problematyka opovidan V. Vynnychenka dlia ditei i pro ditei. *Aktualni problemy slovianskoi filolohii: mizhvuz. zb. nauk. statei / vidp. red. V. A. Zarva. Vyp. XX: Linhvistyka i literaturoznavstvo*. Donetsk: TOV "Iuho-Vostok Ltd.", 2009. S. 412–418.
5. Zemliak V. S. Tykhonia. *Lebedyna zghraia. Vybrani tvory*. K.: Vyd-vo Ukraina, 2005. S. 687–692.
6. Kaidash A. M., Khomych V. I. Faunistychni obrazy v prozi Mykoly Vinhranovskoho: linhvostylistychnyi aspekt. *Literatura ta kultura Polissia. Seriia "Filolohichni nauky"*. 2020. № 14. Nizhyn, 2020. S. 241–247.

7. Kinna terapiia proty stresu. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3679672-kinna-terapia-proti-stresu.html> (access date 29.04.2023)
8. Kobylinska O. Yu. Vybrani tvory / uporiad. F. Pohrebennyk. L.: Kameniar, 1982. 271 s.
9. Kovalov V. Vyrachalni zasoby ukrainskoho khudozhnogo movlennia. Kherson: Vyd-vo KhDU, 1991. 113 s.
10. Kostiuk V., Denysenko V. Modern yak pole eksperymentu. Komichne, frahment, intertekstualnist. K., 2002. 175 s.
11. Naumenko N. V. Obraz makrosvitu u mikrosviti khudozhnogo tvoruv: symvol u formozmistovomu poli ukrainskoi novely. K.: Vyd-vo "Stal", 2013. 356 s.
12. Poliarush N. S. Fenomen Vasylia Zemliaka. URL: <https://web.archive.org/web/20171220002620/http://www.library.vn.ua/publications/2003/zemlyak03.html> (access date 25.04.2023)
13. Semeniuk H. F., Huliak A. B., Naumenko N. V. Literaturna maisternist pysmennyka: pidruchnyk. K.: Vydavnytstvo "Stal", 2015. 405 s.
14. Semeryn Kh. Tvaryna v suchasni ukrainskii prozi. URL: https://kontur.media/animal_suchukrlit (access date 28.04.2023)
15. Trotsenko O. V. Totemizm yak mozhlyvyi faktor formuvannia arkhetyptykh form mentalnosti. *Humanitarnyi chasopys*. 2007. № 2. S. 68–75.
16. Shebeshtian Ya. M. Suchasna ukrainska literaturno-khudozhnia zoonimii: funktsii, sklad ta struktura: avtoref. dys. ... kand. filol. nauk: 10.02.01. Uzhhorod, 2008. 22 s.

Стаття надійшла до редколегії 29.03.23

Nataliia Naumenko, DSc (Philol.), Prof.

ORCID ID: 0000-0002-7340-8985

e-mail: lyutik.0101@gmail.com

National University of Food Technologies, Kyiv

"TYKHONIA" BY VASYL ZEMLIAK AS THE SPECIMEN OF MODERN UKRAINIAN ANIMALISTIC PROSE

The author of the article outlined the generic-stylistic and compositional peculiarities of the story 'Tykhonia' ('Quiet') by Vasyl Zemliak, which belongs to the classical samples of the 20th century Ukrainian animalistic prose, as well as the literature for children. Apparently, formation of a child's worldview and, what is more essential, child's interactions with 'the smaller ones' belong to the archetypal problems of the world literature. There was shown that the through animalistic image, which is 'a horse' in the story analyzed, conditioned the juxtaposition of different viewpoints on the communication between a human and an animal, the formation of patterns of treating the animal by both children and adults, and thenceforth the search for the contact points of these patterns. This is the way to reveal the trends of symbolizing an animal, typical for Ukrainian worldview likewise, in the consciousness of a teenage character. In turn, V. Zemliak's prose work displays the tendencies to combine the

elements of a short story and a novella, which is evident in dynamism of the narration and formation of typically novelistic Wendepunkt (a counterpoint, in other words).

The problems raised in the story by Vasyl Zemliak are relevant in our days since they make a reader think over which we wish to see the 21st century Ukrainian children like. The writer accomplished the thorough extrapolation of important social and ethical problems on displaying the subtle mental movements of the nonfictional character, in particular – the latter's communication with an animal. Further researches in this field would help to expand the range of animalistic symbols and their interpretations, outline the linguistic means to create them regarding the writer's individual mastery, and trace the ways of formation of their new connotations in different periods of the literary process.

Keywords: *Ukrainian prose, V. Zemliak's works, animalistics, story, image, symbol, child.*